
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2012:9

Svenska kyrkans konfirmandarbete och undervisning i alla åldrar

---

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2012:18 om Svenska kyrkans konfirmandarbete och undervisning i alla åldrar. Motionären föreslår att kyrkostyrelsen som en del i satsningen på undervisning i alla åldrar ska förstärka arbetet med och samordning av Svenska kyrkans konfirmandarbete. Motionären önskar också att kyrkostyrelsen ska utreda möjligheten att inrätta ett religionspedagogiskt institut med ansvar för utveckling och utvärdering av Svenska kyrkans undervisning i alla åldrar.

Utskottet föreslår att motion 2012:18, punkt 1 avslås mot bakgrund av den planerade treåriga projektjänsten med inriktning mot unga och konfirmander. Arbetet med de religionspedagogiska frågorna är viktigt men Kyrkolivsutskottet vill inte precisera i vilken form arbetet ska ske och föreslår därför att motion 2012:18, punkt 2 avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:18, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:18, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2012:18 av Niklas Grahn, Svenska kyrkans konfirmandarbete och undervisning i alla åldrar

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, som en del av den kommande satsningen på undervisning i alla åldrar, förstärka de nationella resurserna för arbetet med samordning och utveckling av Svenska kyrkans konfirmandarbete.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningar för inrättandet av ett religionspedagogiskt institut med ansvar för utveckling och utvärdering av Svenska kyrkans undervisning i alla åldrar.

Bakgrund

Tidigare behandling i kyrkomötet

Under senare år har många motioner aktualiserat Svenska kyrkans undervisning. I Kyrkolivsutskottets betänkande 2008:11 behandlas tre motioner som samtliga handlar om undervisning. I motionen *Nyckeln till framtidsrummet*, 2008:69 vill motionären att ett nationellt center inrättas för utvärderings- och utvecklings-

arbete vad gäller Svenska kyrkans konfirmandarbete med placering i ett av stift. Kyrkomötet avlog motionen och utskottet menar att detta uppdrag inte bör förläggas till ett särskilt stift. Samma motion lyfter också fram behovet av en nationell handlingsplan med utvärderingsbara kvalitativa och kvantitativa mål för konfirmandarbetet. Kyrkomötet biföll motionen i den delen och beslutade att en handlingsplan skulle tas fram.

Kansliövergripande arbete

I *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete* sätts konfirmandarbetet in i församlingens totala undervisningsansvar, särskilt det som handlar om barn och unga 0–18 år. För att kunna identifiera vad som görs inom området konfirmand behöver man ta med sig det perspektivet och se vad som görs sammantaget inom hela området 0–18 år. Det arbete som sker med specifik inriktning mot konfirmand omfattar idag 20 procent av en heltid, inköpt från Stockholms stift, ytterligare en handläggare arbetar med frågor kring barn och unga med inriktning mot skolfrågor. Till detta kommer kansliövergripande arbete och satsningar som sker med inriktning mot konfirmandarbetet. Det handlar om analys, information och rekryteringsstöd. Två heltidsanställda personer har arbetet med Programmet 0–18 år som pågår 2009–2012 och under det senaste året har dessutom en projektanställd varit inriktad på *Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012*.

Arbetet med konfirmandfrågor sker bland annat genom nätverk om anordnas varje år för konfirmandkonsulenter och adjunkter. Det finns även ett nätverk för anställda som arbetar med konfirmander som är i behov av särskilt stöd. Det senare nätverket har inte varit aktivt under senare år. Däremot har två nationella pilotutbildningar erbjudits dem som möter barn och unga samt konfirmander i behov av särskilt stöd. Härnösands och Luleå stift utgör ett nätverk med ansvar för samiska konfirmationsläger, kyrkokansliet delfinansierar dessa läger.

Kyrkokansliet samarbetar också kontinuerligt och regelbundet med Svenska kyrkans unga. Tillsammans med dem har till exempel pocketboken *Om konfirmation* tagits fram. Den är ett verktyg för församlingar att använda vid rekryteringsinsatser av konfirmander men kan också användas som samtalsunderlag. I en tillhörande verktygslåda på intranätet finns affisch, folder och grafiskt element att hämta. Eftersom sociala medier är mycket viktiga för unga idag har en facebookapp med namnet *Ska du med?* tagits fram för att stärka kommunikationen med blivande konfirmander. Den har tagits fram för att inspirera till och underlätta församlingars närvaro på Facebook. Det tillhörande grafiska elementet erbjuds församlingarna att använda i sin konfirmandkommunikation.

Konfirmandsidorna på www.svenskakyrkan.se vidareutvecklas samtidigt för att bistå stift och församlingar med information. Bland annat ska den enskilde konfirmanden lättare hitta sin församling och det konfirmationsalternativ man önskar delta i.

Annan aktuell information om konfirmandfrågor som riktar sig till både ideella och anställda finns på intranätet under sidorna verksamheten Barn och unga, liksom under Verksamhetsstöd och i nyhetsbrevet *Barn och unga*.

Programmet barn och unga 0–18 år

Programmet 0–18 år som syftar till att i samarbete med stift utveckla verksamhet så att Svenska kyrkan uppfattas som mer relevant för barn och unga. Programmet har bland annat innehållit kyrkostyrelsens riktade utvecklingsstöd,

KRUS, som varit till för att utveckla församlingarnas verksamhet bland barn och unga. Flera av projekten som erhållit bidrag har handlat om konfirmation: *Dataspel som konfirmationsmaterial*, *De antecknade*, *Frälsarkransen för konfirmander med särskilda behov*, *Ikonmålade pilgrimskonfirmander*, *Mersmak och Vattendroppen*.

Stiftsanställda har i anslutning till programmet barn och unga 0–18 år inbjudits till två konferenser som kallats *Kraftsamling* under 2011 och 2012. Kraftsamling har handlat om kyrkans möte med barn och unga, där frågor aktualiserats om barn och familj, skolkirka, konfirmand, ungdom och gudstjänst ur ett teologiskt, pedagogiskt och diakonalt perspektiv. Ytterligare fortbildning kommer att erbjudas dem som har en arbetsledande funktion när det gäller barn och unga av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation.

Programmet avslutas i samband med ärkebiskopens möte, *Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012*. Seminarier kommer att erbjudas vid mötet som bland annat handlar om konfirmation som resurs.

En rad projekt, publikationer, rapporter och böcker som syftar till att stärka och utveckla verksamheten för och med barn och unga i Svenska kyrkan har tagits fram och kommer att presenteras under ärkebiskopens möte. Bland dessa kan nämnas projektet *Stöd för arbetet med handlingsplan för Svenska kyrkans konfirmandarbete*. Projektet har haft som uppgift att stärka konfirmandseden och församlingarnas handlingsplansarbete. Olika perspektiv på konfirmandarbetet lyfts fram, till exempel förbättrade former för kommunikation med barn och unga och ökad kunskap om framgångsrika konfirmandformer.

Konfirmandarbetet är viktigt i unga människors lärande om kristen tro och erfarenhet av tro. Det visar den konfirmandenkät som genomförts i många församlingar sedan 2007. Den visar också tydligt på konfirmationens roll för unga människors relation till Svenska kyrkan. Under 2012 genomförs en fördjupad analys av det material som redan samlats in genom konfirmandenkäten. Analysen sammanställs i rapporten med arbetsnamnet *En tid fylld av mening* och beskriver dels konfirmationens betydelse och ställning som meningsbärare dels vad som skiljer konfirmandgruppen från dem som valt att ställa sig utanför konfirmationen.

Biskopsbrev

Ett nytt biskopsbrev har getts ut under 2012, *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext*, som belyser konfirmationens teologi och verklighet.

Årets förnyare i Svenska kyrkan

Konfirmandarbetet i Svenska kyrkan har uppmärksammats, genom att priset Årets förnyare i Svenska kyrkan, två år i rad har tillfallit projekt som är relaterade till konfirmandarbete, dels till Lunds domkyrkoförsamling och *De 24 äventyren* dels till *Brobygge*. Det senare ett projekt som syftar till att bygga broar mellan kristna och muslimer inte minst bland ungdomar i konfirmandåldern i Landskrona.

Gemensam strategi för kyrkans undervisning och mission i alla åldrar

Under det senaste året har stiftsföreträdare och kyrkostyrelse samtalat om hur den nationella nivån kan vara ett stöd för stiftens arbete. Som en följd av samtalen har kyrkostyrelsen beslutat att fyra områden ska vara i fokus för den nationella nivåns stöd till stiftet: analys/omvärld/forskning, administrativa stödfunktioner, församlingens grundläggande uppgift och kommunikationsstöd.

Undervisning tillhör en av de stora utmaningarna som kyrkan står inför. En del av stödet från kyrkostyrelsen när det gäller den grundläggande uppgiften, är det pågående arbetet med en gemensam strategi för kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Målet är att det i Svenska kyrkans församlingar erbjuds arenor för undervisning och lärande, där människor i alla åldrar får utveckla sin förmåga att samtala om och leva i tro, att församlingarna har såväl ideella som anställda medarbetare med kompetens att erbjuda sådan undervisning och skapa sådana lärandemiljöer, att förtroendevalda får möjlighet att stärkas i sin kallelse och tro. För att nå målet behövs, en analys av nuläget för att förstå vilka utmaningar kyrkans undervisning och mission står i, kyrkans utbildningar och församlingarnas resurser för fortbildning behöver stärkas och kunskapen om kristen tro och tradition hos olika samhällsaktörer behöver fördjupas.

Strategin och de satsningar som kommer att genomföras ska omfatta alla åldrar, inklusive konfirmandåldern. Ett led i att stärka de kyrkliga grundutbildningarna är beslutet om att inrätta ett utbildningsinstitut i Svenska kyrkans egen regi.

När det gäller fortbildning fortsätter kyrkostyrelsen att utifrån den fastlagda strategin utarbeta lämpliga former för fortbildning.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:18.

Utskottet delar motionärens uppfattning att Svenska kyrkans konfirmandarbete är en viktig arena för unga människors existentiella samtal och en viktig plattform för kyrkans dopundervisning. Konfirmandarbetet har under en längre tid stått inför stora utmaningar och många insatser har gjorts under senare år för att stärka församlingar och stift i denna uppgift. Den nationella nivån har som stöd bidragit med analys, information, rekryteringsstöd och pedagogiskt utvecklingsarbete. Samtidigt har de personella resurserna med inriktning på konfirmandverksamhet varit begränsade och stiftet har efterlyst ett större ansvarstagande från den nationella nivån när det gäller att samordna och utveckla mötesplatser för bland annat stiftsmedarbetare med ansvar för konfirmandverksamheten.

Kyrkolivsutskottet har fått information om en planerad projektjänst på tre år med inriktning mot unga och konfirmander. Projektjänsten ska ta sikte på arbetet med unga som valt att konfirmeras men ska också bidra till att andra unga som inte valt att konfirmeras ska kunna se kristen tro som en resurs i sina liv.

Utskottet menar att den religionspedagogiska kompetensen behöver prioriteras och stärkas genom forskning samt undervisning och utbildning av medarbetare såväl ideella som anställda. Detta för att ha beredskap att möta ungdomar för samtal om tro och liv både före och efter konfirmationen. Utskottet konstaterar liksom *De Ungas Kyrkomöte* att många ungdomar tappar kontakten med kyrkan när de blivit för gamla för ungdomsgruppen. Detsamma gäller unga ledare som genom ett meningsfullt konfirmandarbete stannat kvar i verksamheten några år. Det är också viktigt att skapa meningsfulla möten på platser där ungdomar befinner sig.

Utskottet föreslår att motion 2012:18, punkt 1 avslås mot bakgrund av den planerade treåriga projektjänsten med inriktning mot unga och konfirmander. Arbetet med de religionspedagogiska frågorna är viktigt men kyrkolivsutskottet vill inte precisera i vilken form arbetet ska ske och föreslår därför motion 2012:18, punkt 2 avslås.

Uppsala den 28 september 2012

KI 2012:9

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg

Eva Lindström, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Ann-Sofie Nelstrand, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Cecilia Brinck, Hans G Erikson, Helena Nordvall, Ann-Sofie Persson, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mary Österström, Marie Nielsén, Christer Björk, Elisabeth Rydström, Kerstin Bodell, Bo Lindell, Monica Karlsson, Anna Ekström, Stig Domargård, Berth Löndahl, Maja Bengtsson och Kekke Paulsson.

Biskoparna Antje Jackelén och Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.